

ZPRAVODAJ FESTIVALU ...PŘÍŠTÍ VLNA/NEXT WAVE... 2016

Tsunami 03

www.nextwave.cz

Koncert:

S/M

Máte rádi monotónní hluk?

**Alex
Švamberk:
V jako
válka**

Máte rádi Němce?

**tYhle:
Výš**

Máte rádi štafle? Už podruhé?

**Studio
Rote:
Sebeob-
viňování**

Máte rádi sebe?

Příští dva dny uvidíte

Středa 21. 9.

DIVADLO JE DOKUMENT

STUDIO PAMĚŤ

19.30 — Alex Švamberk: V jako válka (premiéra)

Scénická montáž ze vzpomínek pamětníků druhé světové války, živých i mrtvých, na doby nacistického útlaku a porážku Třetí říše. Aneb proč někteří nemohou mít rádi Němce a odpustit jim.

Koncept: Alex Švamberk, pamětnice:

Andrea Švamberková, hrají: Alex Švamberk — elektronika, samply, Tomáš Reiner — kytara, Jana Kneschke — housle, Vladimír Štáštka — baskytara.

Po představení koncert S/M — obnovené industriální skupiny, která příští rok oslaví dvacet let existence.

20.00 — tYhle: Výš

Chtěli jsme utéct až k nebesům, uniknout před sebou samými a nevšimli jsme si,

že šplháme dolů. Pokus vzepřít se gravitaci, síle tak náladové jako my sami, a vyrazit pevným krokem do vzduchoprázdna. Pohybové divadlo na dřevěných štaflích. Lukáš Karásek a Florent Golfier jsou profesionální performeři, kteří spolu tvoří už od studií na JAMU. Ve svých projektech se kontinuálně zaměřují na současné formy fyzického divadla a moderní klaunerie. Účinkují: Florent Golfier & Lukáš Karásek.

Čtvrtek 22. 9.

DIVADLO JE HRA

STUDIO PAMĚŤ

20.00 — Studio Rote: Sebeobviňování

„Přišel jsem na svět, stal jsem se, vznikl jsem, rostl jsem a byl jsem zanesen do matrice narozených.“ Inscenace se skládá ze dvou částí. První je osobitou interpretací textu Petera Handkeho. Původně zamýšlené postavy —

muž a žena — jsou zde rozšířeny o uvaděče tajemné Hry. Druhá část volně navazuje na Handkeho text. Herci monotónním, jakoby zpovědním tónem odříkávají již své vlastní skutky. Nahlas se střídají ve vyprávění „obyčejných příběhů ze života“, jaké slyšíme na ulici, z médií, doma. Jedním z inspiračních zdrojů tvůrcům byly vedle Handkeho eseje z šedesátých let také Kafkův Proces, kategorie viny Karla Jasperse, ale např. i slavný lingvistický text Rolanda Barthesa Smrt autora, jehož hlavní tezí je, že „jazyk je fašistický“ a „ukončením psaní vstupuje autor do smrti“.

Autor: Peter Handke, úprava a režie: Ondřej Škrabal, hrají: Vojtěch Bartoš, Tereza Krippnerová, Marek Mikulášek a Ondřej Vacke, hudba: Antonín Dvořák, Marek Mikulášek, překlad: Jitka Bodláková.

Peter Handke / Ondřej Škrabal: Sebeobviňování

mluvená hra — úryvek ze scénáře

Petr H.
svírá text v ruce
musel jsem dodržovat pravidla
měl jsem povinnost
měl jsem povinnost řídit se
historickými pravidly lidí
měl jsem povinnost jednat
měl jsem povinnost
nechávat průběh — !
—
naučil jsem se pravidlům
jako metafore pravidel jsem se
naučil klást nástrahy pravidlům —

U1
Podívejte se, pane Petře. My
máme povinnost se tím textem
probrat, nějak si ho interpreto-
vat a předvést ho lidem.

U1 a U2 vytrhávají Petrovi text,
chvilí jej pročítají, pak jeden přes
druhého věty zesměšňují

naučil jsem se mít povinnost
stal jsem se společensky možným
byl jsem zahrnut ve všech
pravidlech
svými personáliemi jsem byl
zahrnut do spisů skrze
svou duši jsem byl pošípen
dědičným hříchem s pořadím

ve hře jsem byl pojat do seznamu
hráčů

světelná změna, U1 a U2 zpívají

píseň č.1
nastala mi povinnost kát se
nastala mi povinnost bydlit
nastala mi povinnost náhrady
nastala mi daňová povinnost

nastala mi povinná služba
nastala mi povinná školní
docházka
nastala mi povinná péče
nastala mi očkovací povinnost

nastalo mi povinné pojištění
nastala mi povinnost prokázat se
nastala mi ohlašovací povinnost
exekuční povinnost
nastala mi povinnost vypovídat!

Petr
utne píseň č.1 a naštvaně, vyčí-
tavě — moderato, staccato
proti jakému požadavku doby
jsem se provinil
proti kterému požadavku prak-
tického rozumu jsem se provinil
proti kterým tajným paragrafům
jsem se provinil

proti kterému programu jsem se
provinil
proti kterým věcným zákonům
vesmíru jsem se provinil
proti kterým zákonům podsvětí
jsem se provinil
proti kterým nejprimitivněj-
ším zákonům slušnosti jsem se
provinil
proti kterým směrnícím které
strany jsem se provinil
proti kterým zákonitostem diva-
dla jsem se provinil?

do rytmu pauza, pauza — svě-
telná změna, Petr se zarazí a pak
pokračuje

proti kterým vitálním zájmům
jsem se provinil
proti kterému subtilnímu zákonu
jsem se provinil
proti kterému písnímu právu
jsem se provinil
proti kterým zásadám kosmetiky
jsem se provinil
proti kterým pravidlům umění
jsem se provinil

rytmus, pauza, pauza — jako prve,
allegro

proti kterým právům silnějšího

jsem se provinil
proti kterému požadavku piety
jsem se provinil
proti kterým zákonům bezzákon-
ných jsem se provinil
proti které touze po změně jsem
se provinil

pauza, rychlejší, presto forte

proti kterým zákonům vezdej-
šího světa a onoho světa jsem se
provinil
proti kterým pravidlům pravo-
pisu jsem se provinil
proti kterému právu milosti jsem
se provinil

presto fortissimo

provinil jsem se snad
proti pravidlům plánům
idejím postulátům
zásadám etikám ustanovením
obecným názorům a formulím
veškerého světa???

U1 a U2 se vrací, tleskají, udávají
Petrovi rytmus, zmoženého jej
vrací do Hry

Foto: Dita Havráňková

S Herdou v zádech

„Věčný fašismus se může vrátit v těch nejnevinnějších převlecích...“ třeba ve formě kontroverzního tématu akce, která je divadlem a pouličním happeningem zároveň a drtí účastníky černočerným humorem, až se z nich kouří jako z olympijského ohně nebo z komínů ve vyhlašovacích táborech, jejichž existenci fašisté popírali. Jsou sportovci a umělci sobečtí alibisté, mířící jen za svým cílem? A co my ostatní? Dokážeme rozpoznat hrozbu a postavit se jí, nebo zbaběle vtipkujeme a utíkáme před fakty, na jejichž základě se historie opakuje? Inscenace **Vítání Herdy** konfrontuje diváka s příběhem zápasníka slovenského původu Jozefa Herdy (Pavel Neškudla), nositele stříbrné medaile z Olympijských her v Berlíně v roce 1936, Němky Leni Riefenstahlové, která umělecky těžila z nacistické ideologie a mimo jiné je režisérkou filmového dokumentu o těchto hrách, a Herdova židovského zaměstnavatele Jindřicha Waldese, továrníka, v jehož sportovním klubu se Herda vypracoval. Každá postava zároveň zastupuje určitý typ a minulost se mísí s přítomností. Témata xenofobie, původu, národnosti a emigrace vyplouvají na povrch v narážkách, poskakujících po dějinné lince od starého Řecka po současnost.

Strašnické Divadlo X10 se zaměřuje na veřejný prostor jako na komunikační platformu, na níž se setkávají herci, diváci i náhodní kolemjdoucí. Mezi hlouček na chodníku před tramvajovou zastávkou Nádraží Strašnice halasně vtrhává výřečná komická dvojice Petr Buchta — Jindřich Čížek. Organizuje přítomné,

uděluje pravidla a rozdává texty, za jejichž obsah („My jsme jen chór“) pochopitelně odpovídají nepřítomní tvůrci Ondřej Novotný, Michal Hába a Lenka Havlíková. Do toho hraje harmonika a mezi auty a chodci se proplétá běžec v červeném trikotu s olympijskou pochodní. Paralyzováni groteskní nadsázkou se ve víru dění se ani nepozastavíte nad rezolutním odmítáním „sluníčkářství“ coby nebezpečné ideologie, ani nad tím, že jediná cesta vede doprava. Jak snadné stát se ovčanem. Čeká se na opozdilce Waldese (Jakub Gottwald), místo něj však vystupuje z tramvaje kritik Vladimír Hulec, který se — nic netuše — postaral o gag. Na evropském písečku jednoho ze strašnických dětských hřišť (ano, tohle divadlo je také site-specific) sledujete nejen boj zápasníků lehké váhy, ale i zápas o Evropu a Českou republiku, zastoupenou postavou Miss 1936 (Marie Švestková). Brutální porcování ani znásilnění Evropy herojem Herdou, na které jste si právě zakoupili vstupenky, se však nekoná — jsme přece Evropané a tkvíme kořeny v antických ideálech, takže kdo by prznil dokonalou tělesnou krásu, že? Vždyť ji málem akceptuje i diktátorská Leni (Jindřiška Křivánková). Filozoficky založený a ve své slušnosti naivní žid Waldes už takové štěstí nemá, ale s tím se tak nějak počítá.

A tak to jde celou dobu. Nevěřicně přihlížíte zábavně servírovanému cynismu, a nebráníte se. Na nástupišti se během čekání na vlak smějete vtipům, uváděným popěvkem někdejšího baviče Jiřího Štuchala „Ane, ane, anekdoty, ty

má každý rád“, z jejichž obsahu by mělo mrazit. Všichni vědí, že by měli něco udělat, něco říct, ale... Místo toho si ve vlaku společně zapějeme Ódu na radost, německy i česky. Myšlenka jednotné Evropy nás přece očistí a koneckonců, hrajeme hru, ne? Jedna z mála cestujících, okouzlená tenorem šéfredaktora Tsunami Dominika, se s rozzářenými očima ptá, co je to za akci. Finále na vršovickém nádraží završuje vítání Herdy po návratu z Olympiády a kontroverze prezentovaných témat kulminuje. Místy snad až zbytečně polopaticky včetně aktualizovaných odkazů v podobě transparentu proti imigrantům, motáku se zprávou o vraždění Židů v koncentračních táborech a klaunského výstupu, znázorňujícího třtiny ve větru. Ale konec dobrý, všechno dobré. U táboráku z olympijského ohně zavládne nad buřty a pivem pocit sounáležitosti a pohody. Chléb a hry jsou dávno osvědčeným prostředkem, pocházejícím z kolébky evropské civilizace. Jen ty parafrázované texty písní jsou nějaké divné... A když se pak večer podíváte do zrcadla, trpce si položíte otázku: patřím k bílým, nebo k černým? Křehkost hranice mezi dobrem a zlem, mezi demokracií a diktaturou, dokáže exteriérová inscenace **Vítání Herdy** zprostředkovat každému účastníkovi na úrovni jeho osobního prožitku. Prostě: zásah!

(Citát v úvodu: Umberto Eco, překlad Vojtěch Pícha, uvedeno na denikreferendum.cz)

/ Veronika Boušová /

Foto: Andrea Marie Malinová

Na sever je cesta jako žádná ze sta, roubená je kočkama

Na sever se nešlo jen z vršovického koncentračního tábora do Venuše ve Švehlovce, ale i v navazující inscenaci uměleckého gangu Depresivní děti touží po penězích, který ji zde uvedl. Každý trochu zkušený návštěvník festivalu ...příští vlna/next wave... musel mít při prvním setkání s jejich novinkou **Kartografie pekla / Domov** nutně pocit, jako by se ocitl v analogovém ráji Petra Krušnického Anna 2V2A. Na scéně celkem deset radiomagnetofonů, u každého z papíru vystřižená kočička, jedna mikrovltnka a televizní obrazovka. Se začátkem představení se však analogie vykouří jak neustále se vytrácející umělá mlha. Ozve se elektronická hudba a jediný interpret a zároveň autor konceptu a jeho režisér Jakub Čermák začne eunuchovským hláskem parodujícím operní kontratenor zpívat o tom, že vždycky, když jede na sever, je cesta lemovaná kočičkami rozjetými na placky. Co už si nezavrhní. Inscenace na hraně doku-divadla, opery a intermedialní a vizuální onanie o cestě do Předlic, romského sídliště v Ústí nad Labem (anebo do jakéhokoli podobného místa na severu Čech), kde čekají dva průvodci popisující zdejší život, právě začíná.

Kartografie pekla / Domov má dvě vizuálně téměř identické části, které se liší pouze ve svých textových základech. A to ještě ne zcela. A s cézurou v podobě youtubovského návodu na krásný a šťastný domov. Obě části začínají zmiňovaným refrenem o cestě na sever a kočičkách. Každé z deseti rádií představuje dům na sídlišti

a z každého se postupně zazní zkrácený mužský hlas popisující, kde se zrovna nacházíme a vyprávějící svůj příběh. Oba muži jsou homosexuálové, jeden nacionalista, druhý cigán. Při jejich výpovědích Čermák coby prostředník mezi fikčním světem sídliště a divákem odkládá šaty (v duchu rozhovoru, který je možné si přečíst v Tsunami č. 2, neskončí nahý, ale v trenkách) a s rozpoznatelným klišé využívaná v diskurzu homosexuální menšiny akcentem zveličující základní stereotypy o téhle menšině, vede s oběma reprodukovanými muži virtuální rozhovor. Ty jsou samy o sobě v podstatě vtípné, byť poukazují na nepřilíš rozvinutou inteligenci obou hlasů.

V duchu současné stále trvající, i když už poněkud omšelé debaty o imigraci, se oba rovněž k tomuto tématu vztahují, což je především v kontextu cigána coby příslušníka "cizích" lehce absurdní. Ale ani homosexuální skinhead angažující se v Dělnické straně neztrácí na neuvěřitelnosti, byť jde o skutečné zpovědi (stěžejní je informace, že DS není proti homosexualitě, ale proti registrovanému partnerství, což on taky). Čermák se mezitím celou dobu pohybuje po zeleném výjezdu, který scéně vévodí a který slouží jako matriční plocha pro vytváření iluze města, v němž se Čermák pohybuje, která se zobrazuje právě na televizní obrazovce. Na tu ovšem nemají možnost vidět všichni diváci, takže je otázka, jaký smysl toto celé mělo. Bez informace, že se Čermák pohybuje v televizi ve městě, může vypadat jeho pohyb po scéně jako frenetický tanec,

nicméně nic z informační hodnoty představení neztrácí, pouze přicházejí o um tvůrců naroubovat herce do street view.

Z pohledu divadla je asi nejzajímavější onen předěl, kdy Čermák začne coby youtube průvodce anglicky vypočítávat několik kroků k tomu, jak si vytvořit šťastný a krásný domov od výběru barvy zdí až po pečení bábovky, zatímco z pomyslného „venku“ (tedy reproduktorů) pomalu sílí nějaká demonstrace, pokřiky Čechy Čechům apod. To ovšem samozřejmě ty, kteří mají krásný a šťastný domov, nemusí zajímat. Ty šťastné a krásné lidi nemusí zajímat, že někde někdo umírá, někomu jsou upírána základní lidská práva, že někdo žije v podmínkách, v nichž by nežila ani zvířata.

Tohle mělo být zjevně hlavní poselství Čermákovy / Depresivních dětí nové inscenace. Domov, který je někomu rájem a jinému peklem, ale každý v něm vlastně „musí“ žít. A tak, vy šťastní, zůstaňte doma, když se venku děje něco ošklivého. To není vaše věc. Jen se proboha do ničeho nepleťte, neangažujte se, ono to nějak dopadne. Byl to tenhle ironický škleb mířený všem, co raději mlčí, když se děje nějaké bezpráví, kterým představení vrcholilo. A to i přes to, že závěr patřil metaforickému sblížení, resp. rozloučení všech tří postav, které se měly stát milenci, ale nějak k tomu nedošlo. Ta metafora už byla poněkud násilná a snadno mohla svést diváky k dezinterpretacím, že šlo o nějakou queer féerii. Jakubovi Čermákovi ten závěr zase nevyšel.

/ Dominik Melichar /

Pomíjivé štafle kamsi výš

Foto: Jan Vrba

Čtvrtý den festivalu s programovým titulkem „Divadlo je cesta“ patřil skupině TÝhle a jejich fyzickému divadlu. V premiéře performance Výš se představili Lukáš Karásek a Florent Golfier, někdejší spolužáci z JAMU, kteří se společně pokusili utéct až kamsi k nebesům.

Každé divadlo, které je beze slov, podněcuje divákovu představivost, nutí ho si domýšlet. Tu diváka vede návodně, striktně, tak jak potřebuje a nedovolí mu příliš fantazírovat. Jindy hranice zastírá a ponechává výklad „volný“. Performance Výš se, dle mého názoru, pohybuje kdesi na pomezí. Dva muži, dvoje dřevěné malé štafle, jeden koberec a provaz. Ambientní hudba s několika ruchy a jednoduché světlo. To, co následuje, je tématem natolik obecným, že za něj lze dosazovat leccos. Leccos, jehož pomyslným středobodem je ale jinak jasná a všemi stejně pochopená metafora.

Dva muži se snaží vystoupat výš. Nejprve se musí vymanit z nadvlády štaflí a příček, poté to zkusí každý sám, pak tak trochu jeden přes druhého a nakonec společně – vždy je lepší táhnout za jeden provaz. Snaží se vystoupat výš, překonat gravitaci, uniknout sobě samým a dotknout se nebes. V bezradném boji, namáhavě i s prvky pohybové klauniády, osahávají snad všechny myslitelné možnosti malých štaflí. Na kolikero způsobů je otočit, převrátit, jak jimi prolézt, jak s nimi skákat, jak se s jejich pomocí dostat co nejvýš. Obtížné stoupání, proradný postup,

zasekávání se mezi příčkami. Odložit je a na chvíli si odpočinout. V „mezihře“ pohybově parafrázovat zdoluhavé usínání a převalování se v posteli (čtěte: na štaflích). Bezesná, promarněná noc a pak znovu do práce. Musí se dostat výš.

Metaforu o stoupání, cestě, životě, dostávání se výš (jazyková i významová mnohoznačnost na plné obrátky), dosahování čehosi, posouvání se k vysněnému, tu budeme jistě vnímat stejně nebo přinejmenším podobně. Ale co konkrétně si pak za to dosadíme, to už je věc druhá. Kariérní postup, dosahování všelijakých cílů, osobní život a naše klopýtání jím, touha po něčem větším, touha po nemožném. A v neposlední řadě pak síly, které nás pevně stahují za nohy na zem, z té vytoužené výšky, stejně jako gravitace performerů ze štaflí. Naštěstí se je čeho chytit... možná naděje?

Fyzické divadlo, které pochopíte, neboť si dokážete domyslet vlastní myšlenku, která bude pravdě šlapat na paty. Bude totiž protínat ten všeobecný potenciál kouzelného slůvka „výš“. Performance, která upoutá vaši pozornost a v úžasu nadchne obratností a šikovností performerů. Na druhou stranu ale také divadlo, jehož zážitek je snadno a velmi rychle pomíjivý. Bohužel.

/ Lukáš Křížek /

Program

Středa 21. 9.

STUDIO PAMĚŤ

19.30 — Alex Švamberk:
V jako válka
(premiéra)

21.00 — Koncert S/M

ALFRED VE DVOŘE

20.00 — tYhle: Výš

Čtvrtek 22. 9.

STUDIO PAMĚŤ

20.00 — Studio Rote:
Sebeobviňování

Pátek 23. 9.

64 U HRADEB

19.30 — Stará Aréna Ostrava:
Hřeby v hlavě
(pražská premiéra)

21.00 — Koncert
Vyčůrat a spát

Sobota 24. 9.

64 U HRADEB

17.00 — Racha Baroud, Antonín
Brinda (*Francie, Libanon, Česko*):
Silent Gestures
(premiéra)

18.00 — D.R.E.D. (*Náchodsko,
Kladsko, Pražsko*): Dekalog / Balaba
(pražská premiéra)

20.00 — Demago Theatre:
Obnažení a vyvržení

21.00 — Koncert DekadentFabrik

Neděle 25. 9.

64 U HRADEB

17.47 — Dominik Styk,
Lucia Kramárová (*Slovensko, Česko*):
Neviestka, či panna?

19.30 — HaDivadlo: Ice Pøz
(pražská premiéra)

Pondělí 26. 9.

TANČÍRNA FRAXOS

19.00 — Lukáš Brychta, Kateřina
Součková, Štěpán Tretiag: Pomezí

Úterý 27. 9.

TANČÍRNA FRAXOS

19.00 — Lukáš Brychta, Kateřina
Součková, Štěpán Tretiag: Pomezí

NÁKL. NÁDRAŽÍ ŽIŽKOV

20.00 — Spolek Mezery:
Země – rolnickej nářez (premiéra)

Středa 28. 9.

TANČÍRNA FRAXOS

19.00 — Lukáš Brychta, Kateřina
Součková, Štěpán Tretiag: Pomezí

ALFRED VE DVOŘE

20.00 — T.I.T.S. (*Norsko, Česko*):
My Own Private Picture

NÁKL. NÁDRAŽÍ ŽIŽKOV

21.00 — Spolek Mezery:
Země – rolnickej nářez

Čtvrtek 29. 9.

NÁKL. NÁDRAŽÍ ŽIŽKOV

20.00 — Spolek Mezery:
Země – rolnickej nářez (derniéra)

ZA PODPORY

MINISTERSTVO
KULTURY

Dopravní podnik
hlavního města Prahy

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

PROSTORY

PALÁC AKROPOLIS

MOTUS
ALFRED
VE DVOŘE

kudyznudy.cz

kdykdy

divadlo.cz

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

Radio Wave
Český rozhlas

A2
kulturní čtrnáctidenník

I-DIVADLO.CZ
ČINOHRA - ALTERNATIVA - MUZIKAL

Dramaturgie a koncepce: Lenka Dombrovská, produkce: Oskar Hulec, PR a guestservis: Tereza Hýsková,

grafická podoba ročníku 2016: Petr Kněžek, Tsunami: Dominik Melichar a Lenka Dombrovská.

Festival pořádá z. s. Příští vlna za podpory Ministerstva kultury ČR, Hlavního města Prahy a Dopravních podniků Praha.

www.nextwave.cz